

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seuranta koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

Esitetty valtiovarainministeriön toimivalta kuntien toiminnan ja talouden varautumisen ohjaamiseen on ajankohtainen, ja sen vahvistamiselle on perusteltu tarve. Selkeä vastuunjako tukee varautumisen kehittämistä valtakunnallisesti ja vahvistaa kuntien valmiutta erilaisissa häiriötilanteissa.

Virtain kaupunki korostaa kuitenkin seuraavia näkökohtia:

- Ohjauksen tulee olla strategista, ei operatiivista. Kunnilla on erilaiset riskit, toimintaympäristöt ja resurssit, ja paikallinen harkinta on välttämätöntä.
- Uudet velvoitteet eivät saa lisätä hallinnollista taakkaa kohtuuttomasti, erityisesti pienissä kunnissa, joissa varautumistehtävät hoidetaan usein muiden tehtävien ohella.

Virtain kaupunki kannattaa muutosta, mikäli sen toimeenpano on realistinen ja resursoitu.

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

Kuntalaisten vaikuttamistoimielinten aloiteoikeuteen tehtävät muutokset selkeyttävät monissa kunnissa jo vakiintunutta käytäntöä ja tukevat osallisuuden yhdenmukaista toteutumista.

Nuorisovaltuuston aloiteoikeus

- Aloiteoikeuden täsmentäminen vahvistaa nuorten osallisuutta ja tukee nuorisovaltuustojen asemaa kunnallisessa päätöksenteossa.

- Kaupunki pitää tärkeänä, että aloitteiden käsittelylle on selkeä ja yhdenvertainen prosessi.

Vanhusneuvoston nimeäminen

- Nimityksen joustavoittaminen lain tasolla on perusteltua ja mahdollistaa paikallisesti tarkoituksenmukaisen termin käytön.
- Muutoksen ei tule heikentää toimielimen asemaa tai vaikutusmahdollisuuksia.

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

Virtain kaupunki katsoo, että tytäryhteisöjen varautumista koskevien määräysten lisääminen konserniohjeeseen tukee nykyistä tilannetta, jossa jo nykyisellään varautumisen ja valmiuden asioita koordinoidaan ja yhteensovitetään kuntakonsernissa kunnan ja tytäryhtiöiden kesken.

Tytäryhteisöjen häiriönsietokyvyn vahvistaminen parantaa koko kuntakonsernin kriisinkestävyyttä ja tukee varautumisen kokonaisuutta. Kaupunki korostaa, että sääntelyn tulee jättää kunnille riittävä harkintavalta määräysten kohdentamiseen.

Asiassa tulee huomioida kuitenkin seuraavat kohdat:

- Varautumisveloitteiden tulee olla suhteutettuja tytäryhteisön toiminnan luonteeseen ja kokoon.
- Veloitteet eivät saa muodostua kohtuuttomiksi pienille tai rajattua toimintaa harjoittaville yhteisöille.
- Konserniohjauksen tulee olla selkeää ja tukea koko kuntakonsernin riskienhallintaa.

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

Virtain kaupunki pitää ehdotettuja muutoksia pääasiassa oikeustilaa selkeyttävinä sekä kirjanpitoikäntöjen yhdenmukaisuutta ja vertailukelpoisuutta parantavina ehdotuksina.

Esitetyt 112 §:n poikkeukset eivät aiheuta muutosta valitsevaan käytäntöön. Nykyisellään kirjanpitolausuntakunnan (Kila) kuntajaoston antamat yleisohjeet ovat olleet toimiva ohjeistus kirjanpidon toteuttamiseen. Toimintakertomuksen osalta kunnat ovat nykyiselläänkin Kilan yleisohjeen mukaisesti esittäneet merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä.

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

Virtain kaupungilla ei ole huomautettavaa hallituksen lakiesityksestä tältä osin.

Muut huomionne esitysluonnoksesta

Virtain kaupunki pitää esitysluonnoksen tavoitteita perusteltuina ja kannattaa muutoksia pääosin. Kaupunki korostaa, että muutosten tulee olla resurssiviisaita, tarkoituksenmukaisia ja kuntien erilaiset lähtökohdat huomioivia, jotta ne tukevat kuntien toimintakykyä ja varautumista ilman kohtuutonta lisäkuormitusta.

Linden Anni

Virtain kaupunki - Kaupunginhallitus 25.3.2026 § 92